

POLÍTICA I RELIGIÓ

La laïcitat i el retorn de les religions a l'esfera pública

En els darrers anys hem assistit a un retorn progressiu de la religió a l'esfera pública. Aquest retorn, que s'ha produït a nivell internacional però ha tingut també ressonàncies importants a Espanya, ens fa replantejar de nou quines han de ser les relacions entre l'esfera política i la religiosa, i quin ha de ser el paper de la religió en el debat públic. Un nou plantejament que és encara més necessari en les societats europees actuals, caracteritzades per una forta pluralitat religiosa, que en el cas espanyol ha crescut exponencialment en els darrers deu anys.

El retorn de la religió a l'esfera pública ha tingut com a conseqüència un reforçament de les posicions més laicistes dels sectors liberals i d'esquerres, especialment a Europa i als Estats Units, donant lloc a importants enfrontaments ideològics entre els sectors més reaccionaris de les esglésies cristianes i els sectors més laicistes de la societat. Un enfrontament que Paul Auster ha definit recentment, en el cas dels Estats Units, com de "guerra civil ideològica".

És en aquest context que la revista frc dedica el tema central d'aquest número a reflexionar sobre el rol que poden jugar les confessions religioses en les societats contemporànies, i les relacions que es poden establir entre les religions i les administracions públiques, que es mouen entre el respecte a la laïcitat de l'Estat i la promoció del laïcisme.

En aquest bloc temàtic presentem, en primer lloc, un provocador article del filòsof britànic **John Gray** que critica l'ateisme i les ideologies que pregonen l'expulsió de les religions de l'esfera pública. En la seva opinió, aquests intents d'eradicar la religió de l'espai públic estan condemnades al fracàs ja que només porten a que aquesta "reaparegui en formes grotesques i degradades".

Gray, constata, a més, que la "fe laica", que va intentar substituir amb la idea de progrés la creença cristiana que la història tenia com a objectiu la salvació humana, està en retrocés, i que aquest buit l'estant omplint de nou les religions.

A continuació, trobarà el lector un interessant article del també filòsof i diputat al Parlament de Catalunya, **Antoni Comín**, que defineix nou tesis bàsiques sobre la religió des del socialisme i proposa una nova aliança entre el progressisme reformista i una visió oberta de les religions com antídoto contra els fonamentalismes. Comín reivindica la religió com a fet públic i no privat, i la laïcitat com a principi que ha de facilitar el diàleg interreligiós i la cooperació entre les administracions públiques i les confessions religioses.

En tercer lloc, presentem un text de **Jordi López Camps** que també constata que no s'ha produït "la decadència del fet religiós sota el domini de la raó" ni tampoc ha triomfat el propòsit de deixar la religió "com a simple pràctica privada". Al contrari, afirma que "la realitat social s'ha transformat i les pràctiques religioses renovades han modificat el propi concepte de secularització". En aquest sentit, proposa que cal "revisitar la laïcitat" en un context de "societat postsecular", i defineix un seguit de propostes per articular una nova política religiosa.

EL TEMA acaba, finalment, amb un article del diputat **Mohammed Chaib** que reflexiona sobre la relació concreta entre les comunitats musulmanes a Catalunya i les administracions públiques. En aquest text, Chaib aposta per una millor articulació del diàleg institucional entre aquestes comunitats i els poders públics, reconeixent la identitat musulmana d'una part dels ciutadans de Catalunya a partir d'un concepte de "laïcitat positiva".

Esperem, doncs, que aquest conjunt d'articles serveixin per a fomentar i canalitzar el debat sobre la laïcitat i la gestió de la pluralitat religiosa en la nostra societat. ■ **Albert Aixalà**

